

Savonlinnan seurakunnan strategia 2021-2025

Hyväksytty kirkkovaltuustossa 27.10.2020

rakkaus, rauha, rohkeus

Savonlinnan seurakunnan strategia 2021-2025

Toimintaympäristö

Elämän tarkoituksen kaipuu lisääntyy
Yksilökeskeisyys lisääntyy
Seurakunnan jäsenmäärä pienenee
Seurakunnan tulot vähenevät
Luonto ja puhdas ympäristö säilyvät tärkeänä voimavarana

Toiminta-ajatus

Savonlinnan seurakunnan tehtävä on tuoda ihmisten elämään Jumalan todellisuus, lohdutus ja rakkaus. Seurakunta toteuttaa tehtävänsä pitämällä esillä Jumalan sanaa ja sakramenteja sekä olemalla yhteisö, jossa vallitsee avoimuus ja lähimmäisen rakkaus.

Arvot

Rakkaus
Rauha
Rohkeus

Strategiset painopisteet

1. Nostamme sanoman esiin
Sanoma Kristuksesta tuo elämään tarkoituksen ja rauhan
2. Kohtaamme ihmisen
Rakkaudelliset kohtaamiset hoitavat yksilökeskeisyyden aiheuttamaa yksinäisyyttä ja syrjäytymistä
3. Vastuutamme ja osallistamme seurakuntalaisia
Sanoman lisäksi seurakuntalaiset tarvitsevat mielekästä tekemistä. Vastuuttaminen on tarpeellista myös siksi, että työntekijöiden määrä vähenee.
4. Huolehdimme ympäristöstä

Visio

Vuosi vuodelta yhä useammat seurakuntalaiset saavat elämänsä merkityksellisuuden kokemuksen seurakunnan esillä pitämän sanoman, rukouksen, sakramenttien ja ihmisten välisen rakkauden kautta. Usko Kristukseen on seurakuntamme alueen ihmisille luonteva osa ihmisyyttä. He osallistuvat seurakunnan toimintaan ja tuovat mukanaan uudenlaisia ihmisiä, koska kokevat, että kristillinen sanoma, sakramentit ja seurakunnan mahdollistama ihmisten kohtaaminen tuovat heidät armollisen Jumalan yhteyteen.

Resurssit

Henkilöstön määrän sopeuttaminen ja työhyvinvointi
Talouden tasapaino nykyisen toiminta-alueen puitteissa
Merkityksellisiä kokemuksia lisäävä viestintä
Kiinteistömassan sopeuttaminen ja kunnossapito
Työtapojen ja toimintakulttuurin uudistaminen
Yhteiskunnan määräämät tehtävät
Organisaatio

Savonlinnan seurakunnan strategia 2021-2025

Kokonaisonnistuminen

Toiminta-ajatus

Savonlinnan seurakunnan tehtävä on tuoda ihmisten elämään Jumalan todellisuus, lohdutus ja rakkaus. Seurakunta toteuttaa tehtävänsä pitämällä esillä Jumalan sanaa ja sakramentteja sekä olemalla yhteisö, jossa vallitsee avoimuus ja lähimmäisen rakkaus.

Arvot

Toteutamme kaikessa toiminnassamme seuraavia arvoja: *rakkaus, rauha ja rohkeus*.

Visio eli mitä haluamme olla vuoteen 2025 mennessä

Vuosi vuodelta yhä useammat seurakuntalaiset saavat elämäänsä merkityksellisyyden kokemuksen seurakunnan esillä pitämän sanoman, rukouksen, sakramenttien ja ihmisten välisen rakkauden kautta. Usko Kristukseen on seurakuntamme alueen ihmisille luonteva osa ihmisyyttä. He osallistuvat seurakunnan toimintaan ja tuovat mukanaan uudenlaisia ihmisiä, koska kokevat, että kristillinen sanoma, sakramentit ja seurakunnan mahdollistama ihmisten kohtaaminen tuovat heidät armollisen Jumalan yhteyteen.

Toiminnan neljä strategista painopistettä

Visio toteutetaan painottamalla neljää asiaa:

1. Nostamme sanoman esiin

Savonlinnan seurakunta nostaa kaikessa toiminnassaan rohkeasti esiin kirkon sanoman. Sanoma on evankeliumi Jeesuksesta Kristuksesta, Jumalan Pojasta, joka syntymällään, kuolemallaan ja ylösnousemisellaan on tuonut ihmiskunnalle syntien sovituksen, voiton kuolemasta ja elämän Luojan yhteydessä. Sanoman sisältö on pysyvä, sen muodot vaihtelevat olosuhteiden mukaan. Sanoma saa aikaan uskoa Jumalaan, rakkauden tekoja ja kohtaamista ihmisten välillä.

Sanoma on ymmärrettävä ja koskettava. Se luo merkityksellisyyden kokemusta ja sisäistä rauhaa niillekin, jotka eivät vielä osallistu seurakunnan toimintaan tai eivät koe kristillistä sanastoa omakseen. Tämä merkitsee jatkuvaa kehittämistä jokaisella työalalla, mutta varsinkin jumalanpalveluselämässä, tiedotuksessa ja työntekijöiden kyvyssä pitää sanomaa Kristuksesta rohkeasti esillä ymmärrettävässä ja koskettavassa muodossa.

Koska kristittyjen on Kristuksen antaman ohjeen mukaisesti oltava ”viisaita kuin käärmeet ja viattomia kuin kyyhkyset”, kirkon sanomaa ei joka tilanteessa kannata pitää yhtä vahvasti esillä. Tällainen perusasenne ei kuitenkaan saa johtaa rohkeuden menettämiseen sanoman esiin nostamisessa.

2. Kohtaamme ihmisen

Savonlinnan seurakunta toimii niin, että ihmisten välinen vuorovaikutus ja rakkaudellinen kohtaaminen lisääntyvät ja yksinäisyys vähenee. Seurakunnassamme ihminen kohtaa Jumalan, lähimmäisen ja oman elämänsä todellisuuden. Siksi hän haluaa vahvistua seurakunnan jäsenenä.

Toimimme ”rakkaudellinen kohtaaminen edellä”. Kirkon sanoma on mukana tällaisessa kohtaamisessa.

3. Vastuutamme ja osallistamme seurakuntalaisia

Seurakunnan toiminnassa panostetaan siihen, että mahdollisimman moni löytää seurakunnasta palvelutehtävän, josta on hyötyä apua tarvitseville ja joka antaa hänelle merkityksellisyyden kokemuksia ja sisäistä rauhaa.

Seurakuntalaisten osallistaminen merkitsee työntekijöille opettelua uuteen toimintakulttuuriin, jossa osa vallasta ja vastuusta siirtyy itseltä pois. Seurakunta ei ole vain ”palveluorganisaatio” vaan yhteisö, jossa eletään todeksi kristityn kutsumusta ja otetaan erilaiset lahjat käyttöön.

4. Huolehdimme ympäristöstä

Seurakunta ottaa kaikessa toiminnassaan huomioon Jumalan luomakunnan arvon ja varjelemisen. Seurakunnassa noudatetaan kokonaiskirkon strategiaa ”Hiilineutraali kirkko 2030”. Ympäristödiplomin päivittämisen valmistelu aloitetaan viipymättä, jotta se on valmis vuonna 2025 kokonaiskirkon tavoitteen mukaisesti.

Toimintaympäristö

Jäsenistö ja ikäjakauma

Vuoden 2019 lopussa Savonlinnan seurakunnassa oli jäseniä yhteensä 28 792.

Kirkkoonkuulumisprosentti oli 75,9. Tilastoennusteiden mukaan tämän strategiakauden loppuun 2025 mennessä tapahtuu tasaista jäsenistön vähenemistä siten, että vuoden 2025 lopussa jäseniä on 24 300 eli 4492 henkeä vähemmän kuin vuonna 2019. Kirkkoonkuulumisprosentti olisi vuonna 2025 vielä kuitenkin 70,1. Ennusteeseen on laskettu mukaan muuttoliike, kuolleisuus, kastettujen määrän lisääntyminen ja kirkosta eroaminen.

Seurakunnan on varauduttava jäsenkatoon ja siitä seuraavaan verotulojen pienenemiseen sekä näistä seuraavaan työntekijämäärän pienenemiseen.

Väestö myös ikääntyy. Yli 65-vuotiaiden osuus kasvaa 2,2 % vuodessa. Vuoteen 2025 mennessä rippikouluikäinen ikäluokka pienenee nykyisestä noin 350 noin 50 hengellä. Ikäjakautuman muutos on otettava huomioon seurakunnan toimintaa suunniteltaessa.

Henkinen ja hengellinen kehitys toimintaympäristössä

Ihmisten tieto kristinuskosta ja sen harjoittaminen vähenee. Samoin ymmärrys siitä, mikä on kirkon sanoma, miksi se on olemassa ja mitä se hyödyttää. Tämä saattaa johtua siitä, että elämän sisältöä etsitään ennen kaikkea aineellisesta hyvinvoinnista. Toisaalta ihmisten kaipuu henkiseen tai hengelliseen hyvinvointiin ei katoa. Kristinuskon sanomalla on tarttumapintaa, jos sitä pidetään esillä ymmärrettävässä muodossa. Henkinen etsintä voi kuitenkin helposti kanavoitua muuhun kuin kristillisen seurakunnan tarjoamiin asioihin.

Ihmisillä on kaipuu sisäiseen rauhaan. Taustalla kytee kokemus elämän merkityksettömyydestä. Joskus se ilmenee jatkuvana rauhattomuutena ja yhä vahvempien kokemusten hamuamisena, useimmiten internetin kautta. Jotkut etsivät rauhaa mindfulnessista (tietoisuusharjoituksista), toiset pitävät taukoa sosiaalisesta mediasta ja muusta informaatiotulvasta, joka täyttää mielen mutta ei tuo rauhaa.

Yksinäisyys ja syrjäytyminen saattavat lisääntyä. Sitä aiheuttavat taloudellinen taantuma ja siitä johtuva työttömyys sekä uhkakuvat. Maaseudun ihmisiä ahdistavat perinteisiin elinkeinoihin kohdistuvat muutokset sekä palvelujen katoaminen. Toisaalta lisääntyvä kotimaanmatkailu ja etätöiden suosion kasvaminen voivat lisätä Savonlinnan seudun elinvoimaisuutta.

Yksilökeskeisyys (individualismi) lisääntyy. Ihmisten on yhä vaikeampi tajuta, että jokin tietynlainen elämäntavotus tai sanoma eli ns. ”suuri kertomus” voisi olla totta ja merkityksellistä. Siksi he kääntyvät omiin, henkilökohtaisiin tunteisiinsa ja ”pieniin kertomuksiinsa”, joihin ammennetaan jatkuvasti uutta ainesta, esimerkiksi sosiaalisesta mediasta. Toisaalta on mahdollista, että yletön yksilökeskeisyys saa aikaan vastareaktion, ja seurakunnan tarjoamaa yhteisöllisyyttä ja lähimmäisyyttä aletaan arvostaa uudella tavalla.

Johtopäätöksiä

Onnistuakseen tällaisessa toimintaympäristössä seurakunnan on pidettävä sanomansa esillä niin, että se otetaan vastaan ja sitä arvostetaan yhä laajemmin alueen väestössä. Onnistuminen vaatii uudistumista. Jumalanpalvelusten, tapahtumien, kirkollisten toimitusten ja tiedotuksen on annettava yksilölle merkityksellisyyskokemuksia: elämällä on merkitys, koska Jumala on olemassa, rakastaa minua ja kohtaa minut rakkaudessaan seurakunnan kautta.

Seurakunnan on siis kohdattava ihmisten henkinen ja hengellinen etsintä niin hyvin, että pärjäämme ”merkityksellisyyskokemusten markkinoilla”. Samoin yksilökeskeisyys on huomioitava. Perinteisen sanoman on onnistuttava luomaan sisäinen merkityksen kokemus juuri yksilölle itselleen. Muuten se jää ulkokohtaiseksi tavaksi vailla sisäistä koskettavuutta.

Kokemuksellisuutta ei pidä tavoitella Jumalaa ja Kristusta koskevan sanoman kustannuksella. Muuten seurakunnan tarjoamasta kokemuksesta tulee yksi kokemus muiden kokemusten yhä kiihtyvässä tulvassa. Sellainen Kristus ei ole. Hänessä kohtaamme ihmiselämän syvimmän merkityksen, koska hän on luojamme. Kokemus hänestä on rauha, jota internetin informaatiotulva tai erilaiset henkisyiden metodit eivät voi tuoda.

Seurakunnan tehtävänä on lievittää syrjäytymisestä ja yksinäisyydestä johtuvaa epätoivoa. Niitä vastaan auttaa kokemus seurakunnasta rakastavana yhteisönä.

Luomakunta on Jumalan arvokas lahja meille ja meidän tulee luomiskertomuksen mukaisesti paitsi viljellä, myös varjella sitä. Ympäristötietoisuus ja sen mukaiset teot ovat tärkeitä seurakunnan toiminnassa. Ne ovat Luojamme tahdon mukaisia ja parantavat seurakunnan imagoa. Myös matkailijat kannattaa ottaa huomioon seurakunnan toiminnassa ja siitä tiedottamisessa nykyistä paremmin.

Henkilöstö

Väestön ja verotulojen vähenemisen vuoksi seurakunnan on jatkossa toimittava nykyistä pienemmillä resursseilla. Vähennystä on suunnitelmakaudella saatava 15–20 henkilötyövuotta. Se toteutetaan eläköitymisen ja muun luonnollisen poistuman avulla, jolloin irtisanomisiin tai lomautuksiin ei jouduta.

Kirkkoneuvoston tulee tarkastella jokaisessa eläkkeelle siirtymisessä, irtisanoutumisessa ja määräaikaisen työsuhteen päättymisessä, täytetäänkö virka tai työsuhte uudelleen. Ei ole tarkoituksenmukaista kohdentaa vähennyksiä erityisesti jollekin työalalle. Seurakunnassamme on jatkossakin oltava riittävästi pappeja, kanttoreita, diakoneja, nuorisotyönohjaajia, lapsityöntekijöitä, lähetyssihteereitä, perheneuvoja, sihteereitä sekä kiinteistö- ja talouspuolen työntekijöitä.

Vapaaehtoistyötä on lisättävä ja luottamushenkilöiden osaaminen saatava käyttöön. Henkilöstön vähetessä ei voida olettaa, että toiminta jatkuu entisellään. Esimerkiksi pappien tai kanttorien vähentäminen merkitsee sitä, että eri kirkoissa pidettävien jumalanpalveluksien aikoja on porrastettava nykyistä useammin.

Työhyvinvointiin panostetaan, jotta henkilöstön vähentäminen ei uuvuta työntekijöitä. Työhyvinvointia tarkkaillaan kyselyillä.

Organisaatio

Seurakunnan laajuus ja organisaation rakenne

Savonlinnan seurakunnan strategisena tavoitteena on pitää toiminta-alue nykyisen laajuisena (Tuomiokirkkoseurakunta, neljä kappeliseurakuntaa ja kirkkopiiri). Toiminta-alue on jo nyt maantieteellisesti laaja. Strategia on laadittu siltä pohjalta, että nykyisen toimialueen palveluiden ylläpitäminen on taloudellisesti kestäväällä pohjalla. Strategia lähtee siitä, että toimikauden 4. vuotena on paineita kirkollisveron korotukseen, vaikka toiminta-alue ei laajenisikaan.

Strategiakaudella 2021–2025 säilytetään nykyinen organisaatiomalli. Seurakunnassa on jatkossakin Tuomiokirkkoseurakunnan lisäksi Kerimäen, Rantasalmen, Punkaharjun ja Enonkosken kappelit sekä Savonrannan kirkkopiiri. Ne ovat itsenäisiä jumalanpalvelusyhteisöjä, joiden jumalanpalveluselämää ja päivittäistä toimintaa johtavat kappeleiden kappalaiset ja kirkkopiirin pappi yhdessä kappelineuvostojen ja kirkkopiirin neuvoston kanssa.

Organisaatiomme perustuu alueellisen jaon lisäksi työaloihin. Kullakin työalalla (diakonia, kirkkomusiikki, kasvatusta, lähetystyö) sekä tukipalvelulla (taloushallinto, kiinteistöjen huolto, hautausmaatoimi, tiedotus) on oma lähiesimies, joka johtaa työalansa työtä koko seurakunnan alueella. Kappelien kappalaiset ja kirkkopiirin pappi johtavat alueensa työntekijäkokouksia ja alueella tapahtuvaa operatiivista päätöksentekoa.

Mikäli taloudelliset seikat ja jäsenmäärän väheneminen antavat aiheita, ryhdytään valmistelemaan organisaatiomallin muutosta v. 2026 alkavaa strategiakautta varten.

Kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston toiminnan kehittäminen

Strategiakaudella kehitetään kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston välistä yhteydenpitoa ja keskustelua siitä, miten seurakunnan toimintaa linjataan. Kirkkovaltuuston ja -neuvoston yhteinen kevät- ja syysseminaari järjestetään vuosittain. Niiden aiheena ovat seurakunnan toiminta ja talous sekä strategian päivittäminen.

Strategiakaudella siirrytään paperittomiin kokouksiin ottamalla käyttöön sähköinen asiakirjahallinnan järjestelmä.

Tiedotus

Seurakunnan viestintä strategiakaudella 2021-2025

Seurakunnan viestintä saa voimansa kirkon ydinsanomasta. Siinä on ”siemen”, jolla on jumalallinen voima itää. Viestintä on kiinnostavaa, merkityksellistä, oivaltavaa ja seutumme ihmisten tarpeisiin vastaavaa. Viestinnässä on sopivassa suhteessa tietoa ja tunnetta, keveyttä ja syvyyttä ja se on aina rakkaudellinen muistutus sanomasta ja seurakunnan arvoista.

Viestinnällä on kasvot, useita kasvoja. Tämä tarkoittaa työntekijöiden näkyvyyttä ja henkilökohtaista panosta esim. somekanavissa.

Viestintä tavoittaa entistä paremmin myös ne, joilla ei ole tällä hetkellä seurakuntayhteyttä tai jotka eivät osallistu toimintaan ja lisää osallistumista myös näissä ryhmissä. Seurakunta koetaan kiinnostavana ja luotettavana yhteistyökumppanina myös viestinnässä ja esim. erilaisten yhteisten tapahtumien järjestäjänä. Palvellaan yhteisöä lämmöllä.

Panostetaan siihen, että seutumme ihmisten mielikuva seurakunnan toiminnan laajuudesta ja osallistumisen mahdollisuuksista vastaa todellisuutta. Nostetaan esiin ”hyviä asioita”, joita seurakunta tekee auttamalla esim. syrjäytyneitä ja lapsiperheitä.

Yhteiskunnan määrämät tehtävät

Vuoden 2022 alusta kaikkien seurakuntien on kuuluttava johonkin kirkonkirjojen pitoa varten perustettuun keskusrekisteriin. Savonlinnan seurakunnan kirkkovaltuusto on tehnyt periaatepäätöksen liittyä Päijät-Hämeen seurakuntien keskusrekisteriin. Se on kokonaistaloudellisesti järkevintä. Päijät-Hämeen keskusrekisteri käyttää ns. hajautettua mallia, jossa kirkkoherranviraston työntekijät ja palvelut tulisivat sijaitsemaan fyysisesti Savonlinnassa.

Toinen yhteiskunnan määräämä lakisääteinen tehtävämme on hautaustoimi. Sen prosesseja kehitetään kustannustehokkaammiksi.

Kiinteistöt

Seurakunnalla on erikseen laadittu kiinteistöstrategia vuosille 2021 – 2025. Suunnitelmakaudelle on laadittu myös investointisuunnitelma. Vuotuisista tiedossa olevista korjauksista on laadittu aikataulut suunnitelmakaudelle. Taloutta tasapainottavina toimenpiteinä kiinteistötoimessa on huomioitu tilavuokrien käyttöönotto ulkopuolisille käyttäjille. Myytävien kiinteistöjen markkinointia tehostetaan. Kiinteistöjen määrä sopeutetaan seurakunnan koon ja toiminnan mukaan, sillä toiminnan kannalta tarpeettomat kiinteistöt ovat merkittävä riski seurakunnan taloudelle.

Talous

KJ 15 luvun 2§:n mukaisesti jokaista talousarviovuotta varten laaditaan talousarvio. Talousarvion yhteydessä hyväksytään toiminta- ja taloussuunnitelma kolmeksi vuodeksi. Metsävarallisuutta hoidetaan asiantuntijoiden kanssa yhdessä laaditun ja päivitetyn metsäsuunnitelman mukaisesti. Strategian suunnitelmakaudelle 2021-2025 toiminnan menokehitys sopeutetaan verotulojen ja jäsenmäärän kehitykseen. Tavoitteena on tasapainoinen talous. Keinoina tähän ovat toiminta- ja maksutuottojen tarkistaminen, henkilöstövähennykset ja kiinteistöjen myynti. Em. toimenpiteiden lisäksi seurakunta voi myydä sähköyhtiöiden osakkeita. Lisäksi suunnitelmavuonna 2023 tehdään tarvittaessa päätös veronkorotuksesta vuodelle 2024.

